

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА»

кафедра філософії права
та юридичної логіки

Статус дисципліни – вибіркова;
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий);
Ступінь вищої освіти – доктор філософії;
Форми здобуття вищої освіти – інституційна (очна (денна), заочна);
Мова навчання – українська мова;
Навчальний рік розроблення – 2020–2021;
Форма підсумкового контролю – екзамен

Бандура Олег Олександрович
Посада: професор
Вчений ступінь: доктор філософських наук
Тел.: 098-931-03-16
E-mail: lenol1942@gmail.com
Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 811
Профайл викладача:
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=TF-94usAAAAJ&hl=uk>

Кравець Віталій Михайлович
Посада: завідувач кафедри
Вчений ступінь: кандидат юридичних наук
Тел: 098-477-74-77
E-mail: vm79@ukr.net
Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 818
Профайл викладача:
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=6rZYRsMAAAAJ&hl=uk>
Консультації:

Очні: з 14.00 до 16.30 відповідно до графіка чергувань науково-педагогічних працівників кафедри
Online: електронною поштою: k014@naiau.kiev.ua, месенджерами та платформою Zoom, *Пн-пт з 9:00 до 16:00*

Сторінка дистанційного курсу

<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=1761>

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права» є оволодіння філософсько-правовими знаннями, спрямованими на формування методологічної культури науковця, його критичного, інноваційного, творчого мислення, системного наукового світогляду; вироблення вміння застосовувати загальнонаукову та філософсько-правову методологію до правового пізнання.

Тривалість – 6 кредитів, загальна кількість годин – 180; годин аудиторних – 60, самостійної роботи – 120.

Форми й методи навчання: форма навчання: інституційна (очна (денна), заочна); методи навчання: частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.

Система поточного контролю: усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування); робота за індивідуальними завданнями; тестування; реферативне повідомлення; поняттєвий диктант; захист проєктів (презентацій); поняттєве вправляння; групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

Система підсумкового контролю – усне чи письмове опитування, перевірка виконаних завдань, індивідуальні або групові опитування, тестування, екзамен.

Пререквізити: теорія держави і права, філософія права, філософія праворозуміння та логіка юридичної аргументації, сучасні методології науково-правових досліджень, актуальні проблеми філософії.

Постреквізити: організація та методологія наукових досліджень, методологія юридичної науки, сучасні світові правові процеси, актуальні питання українського права та державотворення, порівняльне правознавство.

Вибіркова навчальна дисципліна «Актуальні проблеми філософії права» формує професійні компетентності для галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право». У разі обрання ця дисципліна дасть змогу сформувати індивідуальну освітню траєкторію.

Перелік знань, умінь і навичок, які здобувач отримає під час вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права»

Здобувачі вищої освіти повинні:

знати : сутність філософії права як вищого рівня правової свідомості, її специфіку і місце в системі правової науки, генезис актуальних проблем філософії права, її об'єкт, предмет, систему методів, основні теоретичні конструкції; основні положення філософсько-правових систем щодо правової діяльності, найзагальніші підстави права, розуміння яких необхідне для

вирішення професійних завдань, пов'язаних зі сферою права в умовах сучасного суспільства;

вміти : аналізувати проблеми сучасного правового життя України та світу, виявляти основні тенденції розвитку політико-правової системи України, інших держав та міжнародних відносин, об'єднувати методологічні можливості філософського та правового підходів щодо актуальних проблем розвитку правової реальності; аналізувати основні філософсько-правові та юридичні категоріальні концепти не тільки в соціально-історичному контексті, але й в аспекті розбудови України як держави, враховуючи реформу правової системи; творчо застосовувати нормативно-правові акти, керуючись міжнародними стандартами прав людини, що знайшли обґрунтування у філософсько-правових концепціях видатних мислителів; виявляти та попереджувати правопорушення та конфліктні ситуації суспільного життя з урахуванням розуміння сутності соціально-правових явищ.

Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі під час вивчення дисципліни, та програмні результати навчання («hard skills») відповідно до освітньої програми

Програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

Для здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти доктора філософії зі спеціальності 081«Право»

ПРН 1. Розуміти та використовувати методологічні підвалини сучасної науки, зокрема юридичної, інтегративне праворозуміння і філософсько-правову методологію під час реалізації права, наукового пошуку та організації самостійної науково-дослідної роботи.

ПРН 7. Характеризувати сутність, стан і можливі вектори розвитку глобальних світових правових процесів, що відбуваються на міжнародному і регіональних рівнях, та їх вплив на вдосконалення національної правової системи України за допомогою гносеологічного потенціалу сучасної методології юридичної науки.

ПРН 15. Розкривати загальні та специфічні закономірності існування правових явищ та їх відображення в об'єктивній дійсності на підставі інноваційних підходів і технологій з метою використання у професійній, науковій і науково-педагогічній діяльності.

ЗК 5. Здатність пізнати й сприйняти позитивний зарубіжний досвід з урахування поваги до різноманітностей, активної толерантності, полілогу культур і плюралізму проявів і вимірів суспільної дійсності, а також на засадах збереження та розвитку національної своєрідності.

ЗК 12. Здатність усвідомлювати різноманітності та культурні особливості різних суспільств і народів, бути відкритим до культурного самовираження, поважати його, а також дотримуватися етичних норм і бути відповідальним стосовно творчої та інтелектуальної власності.

СК 1. Здатність до комплексного аналізу та розв'язання актуальних філософсько-методологічних і філософсько-правових проблем та їх осмислення в контексті різних типів праворозуміння й розвитку сучасної юридичної науки та практики, а також правоохоронної діяльності.

СК 7. Здатність осмислити та зрозуміти глобальні світові процеси у правовому житті суспільства, що відбуваються на міжнародному і регіональних рівнях, та їх вплив на

модернізацію національної правової системи України за допомогою сучасної методології юридичної науки.

Перелік набутих знань, умінь і навичок, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни (зокрема, «soft skills»)

Здобувачі вищої освіти здатні продемонструвати після завершення вивчення навчальної дисципліни:

– здатність приймати правові рішення та розв’язувати актуальні філософсько-правові проблеми;

– здатність зрозуміло формулювати думки (повідомлення, відповідні записки тощо) на основі розвиненої загальної та правової культури;

– здатність аналізувати та зіставляти інформацію з позицій різних наукових підходів, отриману з різних джерел, в тому числі іншомовних, та суміжних з філософією права галузей знань;

– здатність виокремлювати, систематизувати, розв’язувати та прогнозувати актуальні філософсько-правові проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку політико-правової реальності на різних рівнях філософсько-правового дослідження;

– здатність ініціювати та брати на себе відповідальність в інноваційних комплексних проектах місцевого (регіонального) та/або державного значення.

– здатність до прогнозування перспективних тенденцій розвитку філософсько-правової науки;

– здатність розвиватися та самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію та професійну мобільність;

– здатність самостійно аналізувати проекти правових документів, визначати правові позиції для опрацювання філософсько-правових проблем і практичних ситуацій;

– здатність брати участь у міждисциплінарних практичних правових заходах, у фахових дискусіях із філософсько-правових проблем окремих галузей права, законотворчості, правозастосування.

- здатність до підтримання морального та фізичного здоров’я в процесі виконання різних видів правової та наукової діяльності.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання для самостійної роботи
Тема № 1. Філософія права як методологія розв’язання кардинальних проблем сучасності	Лекція. План: 1. Детермінанти становлення правового світогляду та філософії права. 2. Основне питання філософії права. 3. Дискусія про предмет філософії права. Історико-логічний, онтологічний,	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення лекції. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції.

	<p>гносеологічний, антропологічний аспекти предмета філософії права.</p> <p>План семінарського заняття 1.1. (2 год):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Детермінанти становлення правового світогляду та його еволюція до ХХІ ст. Світоглядно-методологічне обґрунтування сучасної системи уявлень про право. 2. Об'єкт, предмет і структура філософії права як науки. 3. Історико-логічний, онтологічний, аксіологічний, гносеологічний, антропологічний аспекти предмета філософії права: актуальні виміри дискусії про предмет філософії права. <p>План семінарського заняття 1.2. (2 год):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Плюралізм трактувань основного питання філософії права. 2. Міждисциплінарна взаємодія філософії права з іншими галузями сучасного філософського знання та її місце в системі юридичних наук. 3. Основні функції та значення філософії права для українського державного будівництва та правової діяльності. <p>Застосовуються індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.</p> <p>Тези до обговорення: за своїм статусом філософія права являє собою комплексну, міждисциплінарну галузь наукового знання, що розвивається на межі філософії і юриспруденції, а також інших наук, що досліджують світ права в багатоманітті її проявів та зв'язків.</p> <p>Філософія права – сукупність актуальних і потенційних філософських установок щодо сутності методологічних проблем права, світоглядно-методологічне осмислення їх природи. За своєю структурою філософія права близька до класичної філософії.</p> <p>Філософію права як самостійну дослідницьку дисципліну конституують її основні питання, від розв'язання яких залежить вирішення всіх інших її проблем. Разом із тим, у кожного дослідника може бути свій підхід до уточнення предмета та основного питання філософії права.</p> <p>У центрі уваги філософії права –</p>	<p>До семінарського заняття 1.1 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 1 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Оформити 3-4 міркування про місце і роль філософії та філософії права у формуванні світогляду правника. 3. Проаналізувати співвідношення понять «світогляд» і «філософія» «право, «ідеологія»». 4. Пояснити співвідношення права, філософії і науки. 5. Проаналізувати: як співвідноситься проблематика філософсько-правових досліджень з іншими науковими дисциплінами юридичного та соціогуманітарного напрямку? 6. Охарактеризувати основні завдання філософії права . 6. Тестування з теми. <p>До семінарського заняття 1.2 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 1 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Оформити 3-4 міркування: У чому полягає дискусійність питання про предмет філософії права? 3. Визначте основні структурні елементи
--	---	--

	<p>методологічні проблеми аналізу взаємодії філософських і правових аспектів розмежування закону і права, а також дослідження філософії права, в якій органічно поєднується юридичне і філософське, виділяються світоглядно-методологічна й правова підсистеми, що перебувають у русі, розвитку та нерозривному зв'язку.</p> <p>Питання про предмет філософсько-правових досліджень на сьогодні лишається відкритим. Найпопулярнішою є версія про те, що предметом філософсько-правового осмислення є взаємодія і різниця між правом і законом. Структура філософії права співвідноситься із тими функціями, що притаманні цій дисципліні. Таким чином можна виділити: історію філософсько-правових вчень, методологію права, онтологію права, філософсько-правову антропологію, аксіологію та епістемологію.</p>	<p>філософії права</p> <p>4. Охарактеризувати основні типи філософії права.</p> <p>5. Тестування з теми.</p>
<p>Тема № 2. Сучасна філософсько-правова методологія та інструментарій. Семіотичний, структуралістський, феноменологічний підходи до права</p>	<p>Лекція.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологія філософії права та її рівні. 2. Структура методології права. 3. Основні типи праворозуміння: загальна характеристика. <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Позитивістське праворозуміння. 3.2. Юснатуралістське праворозуміння. <p>Семінарське заняття 2.1: (2 год.)</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура та рівні філософсько-правової методології. 2. Поліметодологізм як сучасна тенденція розвитку методології філософсько-правового знання. 3. Методологічні засади та інструментарій філософсько-правового дискурсу: зміст та основні складові. <p>Застосовуються індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.</p> <p>Семінарське заняття 2.2: (2 год.)</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні типи праворозуміння як методології новітніх філософсько-правових дискурсів. Способи обґрунтування права. 2. Актуальні проблеми трансформації 	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення лекції. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції.</p> <p>До семінарського заняття 2.1 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 2 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Проаналізувати зміст методології юриспруденції та філософії права. 3. Охарактеризувати співвідношення методологічної проблематики філософсько-правових досліджень з іншими науковими дисциплінами юридичного та соціогуманітарного напрямку. 4. Тестування з теми. <p>До семінарського</p>

	<p>юснатуралізму. Концепції «відродженого» природного права.</p> <p>3. Позитивізм як методологія юриспруденції. Види та етапи розвитку юридичного позитивізму.</p> <p>Семінарське заняття 2.3: (2 год.)</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка екзистенційного та феноменологічного підходу до права. 2. Діалектичний метод як процедурна система в сучасних філософсько-правових дослідженнях та його альтернативи. 3. Постмодерні особливості застосування структуралістської, герменевтичної та семіотичної методології в царині філософії права. <p>Тези до обговорення: методологія філософії права являє собою найбільш загальний філософський рівень методології права. Вона вкл. Критичний аналіз світоглядно-методологічний джерел основних типів праворозуміння. Плюралізм теорій, концепцій, у сучасному правознавстві характеризується різноманітністю підходів до визначення права, серед яких істотно виділяються: позитивістський та природно-правовий. Кожен зазначений підхід абсолютизує певний аспект прояву права, зокрема, техніко-юридичний та духовно-моральний. При цьому право як складне соціальне явище зумовлює необхідність застосування при його дослідженні багатоаспектного підходу, сутність якого полягає у всебічному дослідженні права за допомогою додатковості методів та дефініцій. Такий аналіз як з точки зору цілей та напрямів досліджень, так з погляду методів, що мають бути застосовані, розширює уявлення суб'єкта про право як об'єкт наукового пізнання, дозволяє формулювати багаторівневі дефініції понять, які відображають і фіксують реально існуючі сторони, властивості та ознаки права.</p> <p>До семінарського заняття застосовуються: індивідуальні та групові опитування;</p> <p>Методи: проблемні, активні та інтерактивні, евристичні ("мозковий штурм", синектики, ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.</p>	<p>заняття 2.2 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 2 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Сформулювати основні відмінності між об'єктивізмом і суб'єктивізмом обґрунтування права. 3. Сформулювати 3-4 тези щодо порівняльної характеристики конкуруючих типів праворозуміння. 4. Визначити філософські джерела природноправового мислення. <p>Тестування з теми.</p> <p>Під час семінарського заняття 2.3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 2 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Розробити схему, яка б відображала структуру позитивістського праворозуміння. 3. Сформулювати основні риси теорій Природного права Нового часу, особливу увагу акцентувати на деонтологічній концепції І.Канта. 4. Охарактеризувати суть протилежності юрид.позитивізму й юс.натуралізму. 5. Тестування з теми.
<p>Тема № 3. Актуальні проблеми правової онтології. Правове буття та</p>	<p>Лекція.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми розвитку суспільства, 	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення лекції. Скласти узагальнюючу</p>

<p>існування онтологічно-екзистенційні феномени</p>	<p>як культури, цивілізації як об'єкти філософського аналізу.</p> <p>2. Діалектика взаємодії права, держави, громадянського суспільства як досягнень цивілізації.</p> <p>3. Актуальні проблеми сучасної правової онтології.</p> <p>4. Предметні форми існування права та його гуманістична природа.</p> <p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; ... Методи: частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПів-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.</p> <p>Семінарське заняття 3.1: (2 год.) План:</p> <p>1. Правова онтологія як об'єктивне підґрунтя сучасного філософсько-правового знання.</p> <p>2. Правове буття та існування, правова реальність, правовий універсум і правовий простір як фундаментальні поняття правової онтології.</p> <p>3. Актуальні проблеми правової онтології: діалектична взаємодія основних елементів правової реальності в умовах глобалізації.</p> <p>Семінарське заняття 3.2: (2 год.) План:</p> <p>1. Місце та роль права в інституалізації постіндустріальної цивілізації та інформаційного суспільства.</p> <p>2. Економічні, соціальні та духовні передумови розвитку права в контексті тенденцій та процесів глобальної геополітичної трансформації.</p> <p>3. Плюралізм концепцій праворозуміння як відображення модусів правового буття.</p> <p>Семінарське заняття 3.3: (2 год.) План:</p> <p>1. Сутність і основні рівні правової реальності. Змістовні характеристики та структурні елементи ідеї права як основа системи правових принципів.</p> <p>2. Норма права, її місце та значення в архітектоніці правової реальності. Галузева та інституційна побудова законодавства.</p>	<p>таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції.</p> <p>До семінарського заняття 3.1 необхідно:</p> <p>1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 3 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС.</p> <p>2. Виділити спільне і відмінне у історичній еволюції осмислення буття.</p> <p>3. Розтлумачити особливості підходів щодо трактування правової реальності, а також форм буття права, згідно вчення Максимова С.І.</p> <p>4. Тестування з теми.</p> <p>Під час семінарського заняття 3.2:</p> <p>1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 3 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС.</p> <p>2. Оформити 3-4 міркування про специфіку онтологічного виміру (змісту) права і правової реальності у ХХ ст.</p> <p>3. Зобразити схематично основні напрямки правової онтології та особливості її зв'язку з гносеологією та епістемологією.</p> <p>4. Як можна охарактеризувати сьогоднішнє ставлення до теорії природного права?</p> <p>5. Тестування з теми.</p> <p>Під час семінарського</p>
--	---	--

	<p>3. Правове життя як реалізація ідеї права та норми закону в правових відносинах.</p> <p>Тези до обговорення: 1. Правова реальність являє собою особливий світ, автономну сферу людського буття, що має власну логіку і закономірності, Зміст проблеми правової реальності полягає в з'ясуванні того, що є право.</p> <p>2. Структуру правової реальності становить співвідношення між природним і позитивним правом як двома протилежними, але тісно пов'язаними між собою формами праворозуміння. Це співвідношення виражається за допомогою категорій сутності та існування.</p> <p>3. Співвідношення буття та існування права, сутності права та правових явищ є співвідношенням правового принципу формальної рівності і форм його здійснення. До цих форм належать: ідея права, закон, правове життя (дії і відносини) та ін.</p> <p>4. На сьогодні розрізняють принаймні три концепції правової реальності, кожна з яких має право на існування та застосування у належному контексті. «Широке» тлумачення відносить до правової реальності усі правові феномени, а також більшість похідних від них. «Вузьке» тлумачення корелює із позитивістською традицією і базується на розумінні буття права через закон. Інтегративна концепція поєднує два підходи, формуючи багаторівневу систему правового буття.</p> <p>5. Суспільство являє систему різноманітних відносин між людьми (економічних, політичних, правових, моральних, релігійних тощо). Основою розвитку суспільства та людини є створення іншого, на відміну від природного, штучного, рукотворного світу, яким є культура. На певному етапі розвитку культури, що характеризується виникненням товарного виробництва, міст, держави, права, алфавітної писемності суспільство досягає такого етапу свого розвитку, який позначається терміном цивілізація. Цивілізація – це конкретно-історичне буття культури в певних географічних, геологічних, гідрографічних, кліматичних та етнічних умовах.</p> <p>- Значення поняття буття для філософської картини світу?</p>	<p>заняття 3.3:</p> <p>1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 3 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС.</p> <p>2. Оформити 3-4 міркування про специфіку трактування та визначення суспільства, культури та основних концепцій цивілізації.</p> <p>3. Аргументуйте за допомогою яких категорій і принципів діалектики розкривається онтологічна структура правової реальності та взаємодія форм правового буття.</p> <p>4. Порівняйте «широке» і «вузьке» визначення правової реальності.</p> <p>5. Що таке інтегративна концепція правової реальності?</p> <p>6. Як співвідносяться між собою «природне» і позитивне право, право і закон?</p>
<p>ТЕМА № 4. Актуальні проблеми правової гносеології.</p>	<p>Лекція.</p> <p>План:</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення лекції.</p>

<p>Мультипарадигмальність новітнього філософсько-правового дискурсу</p>	<p>1. Актуальні проблеми сучасної правової гносеології. Категорія істини як центральна категорія правової гносеології.</p> <p>2. Основні етапи, рівні та методи пізнання у праві. Пізнавальні процеси у правотворчості.</p> <p>3. Правова практика як критерій правової істини.</p> <p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; Методи: частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПів-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.</p> <p>Семінарське заняття 4.1: (2 год.) План:</p> <p>1. Поняття та загальна характеристика правової гносеології.</p> <p>2. Актуальні проблеми сучасної правової гносеології в контексті розвитку інформаційного суспільства.</p> <p>3. Традиційні та новітні інтерпретації категорії істини як центральної категорії правової гносеології.</p> <p>Семінарське заняття 4.2: (2 год.) План:</p> <p>1. Пізнавальні процеси у правотворчості в сучасних умовах державотворення.</p> <p>2. Правореалізація та правозастосування як сфера застосування гносеологічно-правового інструментарію.</p> <p>3. Взаємодія правової гносеології та правової праксеології: правова практика як критерій правової істини.</p> <p>Семінарське заняття 4.3: (2 год.) План:</p> <p>1. Специфіка пізнання права як соціокультурного явища в ХХІ ст.</p> <p>2. Класичні та неklasичні підходи в правовій гносеології. Догматизм та релятивізм у інтерпретації сутності права.</p> <p>3. Особливості, проблеми та перспективи пізнання правових явищ у сучасній Україні з урахуванням викликів національній безпеці держави.</p> <p>Тези до обговорення: Основним питанням гносеології є формулювання сутності</p>	<p>Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції.</p> <p>Під час семінарського заняття 4.1:</p> <p>1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 4 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС.</p> <p>2. Проаналізувати, які елементи пізнання є визначальними для розуміння сутності епістемологічного виміру права. Аргументуйте свою позицію використовуючи основні положення класичної і неklasичної парадигми пізнання</p> <p>3. Сформулювати відповідь на питання: які особливості плюралізму істини, як ця наукова проблема впливає на професійну діяльність правника, на її ефективність.</p> <p>4. Тестування з теми.</p> <p>Під час семінарського заняття 4.2:</p> <p>1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 4 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС.</p> <p>2. Проаналізувати: Як пов'язані між собою правова епістемологія, правова гносеологія та теорія пізнання права?</p> <p>3. Що таке істина як наукова проблема?</p> <p>4. Тестування з теми.</p> <p>5. Підготувати</p>
--	--	--

	<p>пізнання, встановлення, що таке пізнання, що штовхає людину до пізнання та чи приречена людина пізнавати? У найзагальнішому розумінні пізнання постає процесом взаємодії свідомості та дійсності, унаслідок якої у свідомості формуються образи, інтелектуальні моделі та конструкції, які дають змогу людині поліпшувати свої стосунки з дійсністю, робити свої дії оптимальнішими або ефективнішими, збільшувати свої можливості й міру свободи.</p> <p>Правова гносеологія – складова філософії права, яка вивчає пізнавальні процеси у функціонуванні права як засобу самоуправління суспільства, регламентації його саморозвитку. Вона досліджує процес вивчення правового аспекту буття суспільства як системи, що самоорганізується, та людини в їхній єдності.</p> <p>2. Пізнання починається з постановки проблеми. Для її розв'язання висувається гіпотеза чи версія. Коли наукова гіпотеза отримує практичне підтвердження, вона перетворюється на теорію. Слідча версія при підтвердженні стає доведеним знанням і є підставою для судового розгляду справи. Пізнання можна розуміти як таке, що має два рівні – емпіричний і теоретичний. У правовому пізнанні використовується система методів – філософських, загальнонаукових і частково наукових.</p> <p>3. Принцип істини притаманний усьому процесові правового регулювання, починаючи з вивчення правової реальності й закінчуючи застосуванням юридичних норм, а істинність є необхідною характеристикою правового знання. Тому є всі підстави для того, щоб вважати питання про істину необхідним структурним елементом методології правознавства.</p> <p>4. Критерієм істинності знання у правовій сфері, як і у будь-якій іншій сфері людської діяльності, виступає практика, оскільки тільки вона дає остаточну відповідь на запитання про відповідність знання дійсному станові речей. Критерієм правової істини виступає правова практика.</p>	<p>аргументовані судження на питання: яка позиція в поглядах на правове пізнання є більш аргументованою і практично орієнтованою: послідовників раціоналізму, сенсуалізму чи інтуїтивізму.</p> <p>Під час семінарського заняття 4.3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 4 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Аргументуйте: Як можна визначити істину в праві? 3. Назвіть основні методи пізнання у праві. 4. Яке значення має обґрунтування знання і аргументація у праві? 5. Що виступає критерієм істинності знання у правовій сфері? 6. Тестування з теми.
<p>ТЕМА № 5. Актуальні проблеми правової аксіології. Трансформація правових цінностей в сучасному світі</p>	<p>Лекція.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні проблеми правової аксіології. Основні історичні етапи розвитку категорії цінності 2. Місце та роль загальнолюдських цінностей у системі права 3. Цінність права та його структура 4. Аксіологічний аспект правознавства 	<p>Під час лекційного заняття з теми законспектувати основні положення лекції. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції.</p> <p>Під час семінарського</p>

	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; Методи: частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПів-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), незакінчені речення, складання коментованої схем</p> <p>Семінарське заняття 5.1: (2 год.) План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, сутність і загальна характеристика актуальних проблем правової аксіології. 2. Традиційні та новітні підходи в правовій аксіології. Право як цінність сучасного суспільного буття. 3. Загальнолюдські цінності у праві та система правових цінностей. Об'єктивні та суб'єктивні правові цінності. <p>Семінарське заняття 5.2: (2 год.) План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і значення свободи як цінності в інформаційному суспільстві. 2. Право як міра свободи людини. Поняття особистої свободи індивіда. 3. Свобода і відповідальність, їх закріплення в Конституції та законодавстві сучасної України. <p>Семінарське заняття 5.3: (2 год.) План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законність як правова цінність в контексті геополітичної трансформації. Проблема ієрархії правових цінностей. 2. Формальна рівність і справедливість як ключові правові цінності в умовах глобалізаційних викликів. 3. Основні сучасні теорії справедливості: зміст і основні відмінності. <p>ТЕЗИ до обговорення: Аксіологічний підхід передбачає пошук відповідей на питання про те, яке місце людина відводить праву в ієрархії значимих цінностей, який ціннісний зміст норми і закону права, які із цінностей повинні займати в системі права пріоритетне положення. Цінності в праві - це орієнтири, досягнути яких прагнуть люди. Якщо норми – це тільки належне, обов'язкове, то цінності - це не тільки належне, але і бажане.</p>	<p>заняття 5.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 5 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Проаналізувати, які проблем правової аксіології є найбільш актуальними. Аргументуйте свою позицію використовуючи основні положення теорії цінностей. 3. Сформулювати відповідь на питання: які особливості права демонструють його цінність для сучасного суспільного буття. 4. Тестування з теми. <p>Під час семінарського заняття 5.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 5 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Проаналізувати: як пов'язані між собою свобода та відповідальність. 3. Що таке свобода як філософсько-правова та аксіологічна проблема? 4. Тестування з теми. 5. Підготувати аргументовані судження та відповіді на питання: яка позиція в поглядах на правові цінності є більш аргументованою і практично орієнтованою: послідовників абсолютизму, релятивізму чи утилітаризму. <p>Під час семінарського</p>
--	--	--

	<p>Вихідним для розуміння права як цінності є розуміння його як форми здійснення свободи, як загальної міри свободи індивідів. Тому право асоціюється зі свободою. На перший погляд поняття права та свободи несумісні, якщо право розуміється як веління, інструкція до дії, і зовсім по-іншому сприймається співвідношення право – свобода, якщо право трактується як можливість діяти; “мати право” означає в такому випадку вільно конструювати і програмувати свої вчинки, звичайно ж, у розумних межах. Правова свобода - це дозвіл робити певні дії, не турбуючись про те, чи відповідає цей дозвіл діяти реальній можливості.</p> <p>Основною правовою цінністю є справедливість. Сучасні концепції справедливості містять у собі образ людини як розумної істоти, одночасно здатної до самовдосконалення і до самообмеження. Тому найбільш адекватним видається такий принцип справедливості, який, через відповідні правові та суспільні норми та ідеали, сформує найкращі умови для самореалізації та соціалізації особистості, забезпечить належну міру співвідношення свободи і рівності.</p>	<p>заняття 5.3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 5 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Аргументуйте: Як можна визначити справедливість у суспільних відносинах і в правовій системі? 3. Назвіть основні цінності у праві. 4. Яке значення має обґрунтування теорій справедливості для правознавства? 5. Що виступає критерієм справедливості у правовій сфері? 6. Тестування з теми.
<p>ТЕМА № 6. Актуальні проблеми правової антропології. Нові виміри взаємодії особистості та права в інформаційному суспільстві</p>	<p>Лекція.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні проблеми антропології. 2. Тенденції розвитку правової антропології. 3. Антропологічні основи права. 4. Особистість і право. Особистісний вимір права: статус, ролі, правосвідомість. 5. Філософське обґрунтування прав людини. <p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; Методи: частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), незакінчені речення, складання коментованої схем</p> <p>Семінарське заняття 6.1: (2 год.)</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємодія біологічного, соціального та духовного в людині як правовій істоті. 2. Людина як учасник суспільних і 	<p>Під час лекційного заняття з теми законспектувати основні положення лекції. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції.</p> <p>Під час семінарського заняття 6.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 6 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Аргументуйте що виступає антропологічною підставою права? 3. Як можна охарактеризувати образ сучасної людини у праві? 4. Тестування з теми.

	<p>правових відносин, об'єкт і суб'єкт правового буття.</p> <p>3. Антропологічні передумови розуміння сутності правової людини в інформаційному суспільстві.</p> <p>Семінарське заняття 6.2: (2 год.) План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правова антропологія як галузь та парадигма сучасного філософсько-правового знання. 2. Актуальні проблеми сучасної правової антропології: множинна сутність людини та її наслідки. 3. Особистість і право в епоху глобальної геополітичної трансформації. <p>Семінарське заняття 6.3: (2 год.) План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правосуб'єктність через призму сучасних антропологічно-правових і філософсько-правових досліджень. 2. Філософсько-правовий зміст інституту прав людини в умовах протистояння демократичної та авторитарної ідеологій. 3. Діалектика правосвідомості і правової культури в контексті сучасного національного державотворення. <p>ТЕЗИ до обговорення: Філософсько-правова антропологія є частиною філософії, яка має спеціальний предмет вивчення – людину як особливий різновид суцього в єдності його біологічних, психофізіологічних, соціальних, моральних, релігійних і інших компонентів, яка синтезує наукове і ціннісне бачення феномену людини і її становища у світі. Філософська антропологія може слугувати загальною методологічною основою наук, які досліджують ті чи інші аспекти буття людини (у тому числі – антропології права).</p> <p>Стосовно ж її специфіки, то при всій багатоманітності поглядів і підходів, можна виділити такі характерні ознаки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософська антропологія – це не сума наукового філософського знання про людину, а особливий тип філософської рефлексії – самосвідомість культури у такі періоди її розвитку, коли біосоціальний індивід стає проблемою для самого себе. 2. Історія філософсько-антропологічної думки не є рівномірно безперервним розвитком ідей, понять, принципів. Кожна історична епоха має свою своєрідну антропологію як спосіб розуміння людини. 3. Антропологічне знання ґрунтується на принципі індивідуалізації: філософ – 	<p>Під час семінарського заняття 6.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 6 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Назвіть і охарактеризуйте основні покоління прав людини. 3. Яким чином узгоджуються суперечливі інтереси в суспільстві, яку роль відіграє у цьому процесі право? 4. Тестування з теми <p>Під час семінарського заняття 6.3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 6 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. З якої позиції про суб'єкта права можна говорити як про умовно автономного суб'єкта? 3. Що являє собою природа людини і в чому полягає необхідність забезпечення правопорядку? 4. Тестування з теми
--	---	---

	<p>антрополог повинен «вловлювати» конкретне людське «Я», руйнуючи попередні (більш абстрактні) образи біосоціального індивіда та ставлячи на місце ідеї людини проблему її самовизначення.</p> <p>4. Право складається з тих норм і правил, якими люди керуються в процесі їхнього суспільного життя і які дають право на примус у разі їх недотримання. Ці правила виявляються особливо значущими, коли виникають суперечності інтересів, право в цих випадках відіграє роль третьої, незацікавленої сторони, до якої апелюють для вирішення спорів.</p> <p>Антропологічною підставою права виступає універсальність людини та її природна необумовленість, тобто, здатність до вільних дій. Разом із тим кожна правова система презентує свій специфічний варіант узгодження суперечності інтересів, а отже – свій «образ» людини, її прав, свобод і обов'язків.</p>	
<p>ТЕМА № 7. Філософські аспекти взаємодії права та влади. Глобалізація і право в контексті філософсько-правової рефлексії</p>	<p>Лекція.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце державної влади в системі соціального регулювання в умовах глобалізації. 2. Влада як основний засіб взаємоузгодження та гармонічної організації суспільних відносин. 3. Влада як антипод права в умовах авторитаризму та гармонійна межа влади над людиною в праві в сучасних демократіях. 4. Правова культура та проблема морального вибору в професійній діяльності українських правоохоронців. <p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; ... Методи: частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), незакінчені речення, складання коментованої схем</p> <p>Семінарське заняття 7.1- (2 год.)</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Влада як основний засіб взаємоузгодження та гармонічної організації суспільних відносин. 2. Влада як панування та антипод права. Актуальні проблеми діалектичного 	<p>Під час лекційного заняття з теми 7 законспектувати основні положення лекції: розробити структурно-логічну схему «Тенденції розвитку взаємодії влади та права».</p> <p>До семінарського заняття 7.1 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 7 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Охарактеризуйте генетичний зв'язок між владою і управлінням; 3. Чи можливе існування влади без реалізації управлінських функцій? А управління без влади? 4. Здійснити аналіз змісту і співвідношення понять «влада» та «політична влада». 5. Як впливає національна культура на форму та зміст правових

	<p>поєднання та взаємодії влади та права.</p> <p>3. Державна влада та її місце в системі регулювання суспільних відносин у сучасному світі. Форми, методи та засоби державної влади.</p> <p>Семінарське заняття 7.2: (2 год.)</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні політико-правові режими: поняття та класифікація. 2. Поняття та співвідношення легальності та легітимності влади на прикладі сучасних держав і територій. 3. Проблеми демократизації пострадянського простору та реформування української системи державного управління. <p>Семінарське заняття 7.3: (2 год.)</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правова держава та громадянське суспільство: діалектика становлення та взаємодії. Гармонійна межа правової влади над людиною в сучасних демократіях. 2. Державний і символічний примуси як специфічні засоби забезпечення дієвості права в сучасних демократичних і авторитарних режимах. 3. Владні повноваження державних органів і проблема морального вибору в професійній діяльності українських правоохоронців. 4. Глобалізація та її відображення в сучасних моделях правового регулювання. Сутність, форми та види правової глобалізації. <p>ТЕЗИ до обговорення: проблема співвідношення влади і права є однією з ключових у філософії права й однією із найскладніших у суспільній практиці.</p> <p>Для всебічного усвідомлення проблеми необхідно дати визначення понять права і влади в загальносоціальному аспекті, показати неоднозначність підходів до їх співвідношення та назвати види легітимації влади.</p> <p>Корелятом влади виступає повага. Влада може бути моральною цінністю, якщо ґрунтується на етичних засадах і сприяє зміцненню їх ролі у громадському житті, якщо забезпечує панування у сфері організації суспільних відносин високих правових цінностей. Проте історичний досвід, як вітчизняний, так і зарубіжний, свідчить, що влада може виступати й антиподом права. Саме такий характер мала радянська влада.</p> <p>Ідея права являє собою фундаментальну</p>	<p>норм і явищ? Наведіть конкретні приклади.</p> <p>6. Тестування з теми.</p> <p>До семінарського заняття 7.2 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 7 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Здійснити аналіз змісту проблеми та пояснить роль права у реалізації владних повноважень. 3. Що таке соціальна держава? Як співвідносяться між собою поняття «правова держава» і «соціальна держава»? 4. Що таке «громадянське суспільство», яке вона має значення для формування правової держави? 5. Що таке правовий плюралізм? Чи може він стати причиною правових конфліктів у суспільстві? 6. Тестування з теми. <p>До семінарського заняття 7.3 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 7 навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права», представлений у розділі «Дистанційні курси» вебпорталу НАВС. 2. Чи збігаються за змістом і обсягом поняття “верховенство права” та “верховенство закону”? 3. Розкрийте сутність понять “неправовий
--	---	--

	<p>ціннісну основу сучасної цивілізації. Однак для функціонування в рамках певної культури право зобов'язане бути визнаним і виправданим в якості такого, що має значення і цінність для більшості громадян. На цей процес впливають специфічні риси національного характеру, певні системи узвичаєних цінностей (у тому числі – і моральні норми та ідеали), а також пов'язані з ними особливості філософського світогляду, зокрема правосвідомість – як відображення в індивідуальній свідомості духу і характеру вже діючих у суспільстві законів, і як творча ідея, що активно, творчо коректує і критикує чинні закони і інститути.</p>	<p>закон”, “неправова влада”.</p> <p>4. Що представляє собою відповідальність держави перед особою, які її гарантії?</p> <p>5. Якщо держава не виконує правові зобов'язання щодо працівників правоохоронних органів, чи буде правовим рішення працівників цих органів відплачувати тим же?</p> <p>6. Схарактеризуйте основні глобалізаційні процеси у сфері політики.</p> <p>7. Тестування з теми.</p>
--	--	--

Інформація про індивідуальні завдання

Відповідно до навчального плану з навчальної дисципліни “Актуальні проблеми філософії права” курсових та дипломних робіт не передбачено. До індивідуальних завдань, не передбачених навчальним планом, належать: написання рефератів, есе, виконання розрахункових, розрахунково-графічних або графічних робіт, домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференції, участь в олімпіадах тощо.

Індивідуальні завдання видають здобувачам у терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, і відповідно до процедур, передбачених положеннями академії. Науково-педагогічний працівник визначає розподіл і контролює виконання індивідуального завдання на консультаціях, графік яких розробляє та затверджує завідувач кафедри на початку семестру. Виконання індивідуальних завдань сприяє найповнішій реалізації творчих можливостей здобувачів.

Обсяг індивідуальних завдань у вигляді таблиць, блок-схем і кросвордів – до однієї сторінки, інших індивідуальних завдань – від трьох до десяти сторінок. Терміни виконання індивідуальних завдань визначаються викладачем на початку опрацювання кожної теми. Основними вимогами до змісту, виконання та оцінювання завдань є відповідність, точність та повнота виконання індивідуального завдання, які впливають на підсумкову оцінку.

Враховуючи, що метою індивідуальних завдань є поглиблення, узагальнення й закріплення знань, які здобувачі отримують під час навчання, а також застосування цих знань на практиці, в процесі освітньої діяльності здобувачі можуть виконувати наступні типи індивідуальних завдань:

1. Складання узагальнюючих таблиць, структурних блок-схем лекції.
2. Складання кросвордів та тестів з теми.

3. Складання словника/глосарію з теми та навчальної дисципліни.
4. Анотування статей, книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою дисертаційного дослідження.
5. Написання есе, рефератів, рецензії, анотації, тез, статті.
6. Розробка опитувальників, анкет та іншого інструментарію для отримання емпіричних даних.
7. Аналіз проблемних ситуацій власного наукового дослідження.
8. Порівняльний аналіз визначень основних понять сучасного філософсько-правового дискурсу в різних типах праворозуміння із занесенням результатів до таблиці:

Основні поняття філософсько-правового дослідження	Спільне в розумінні основних понять	Відмінне в розумінні основних понять

9. Наведення прикладів філософських та філософсько-правових методів, які використовуються у власному науковому дослідженні.
10. Визначення проблемного поля, мети, завдання, предмета, об'єкта, рівнів методології власного дослідження із занесенням результатів до таблиці:

Проблема	Мета	Завдання	Предмет	Об'єкт	Рівні

11. Написання анотації на запропонований матеріал у вигляді всього тексту або окремого розділу книги (монографії, підручника, навчального посібника тощо).
12. Написання рецензії на запропонований матеріал у вигляді всього тексту або розділу книги (монографії, підручника, навчального посібника тощо).
13. Складання словника категоріально-поняттєвого масиву з навчальної дисципліни.
14. Написання анотації на запропоновану статтю в періодичному рецензованому міжнародному та/або українському виданні.
15. Написання есе (рецензії) на запропоноване електронне джерело наукової інформації.
16. Написання блок-схеми, плану-конспекту рекомендованої додаткової літератури навчальної дисципліни.
17. Підготовка тез виступу на науковій конференції, «круглому столі», участь в предметній олімпіаді.
18. Розкриття співвідношення філософської, загальнонаукової та спеціальної методології у вигляді структурної схеми з метою підготовки обґрунтування відповіді на запитання: «чи може спеціально-юридична методологія існувати як самостійна підсистема прийомів та засобів пізнання?»

19. Побудова власного варіанту структурно-логічної схеми міждисциплінарних зв'язків філософсько-правових дисциплін.

20. Визначення та порівняльний аналіз специфічних рис взаємодії права та влади в демократичних, авторитарних і тоталітарних режимах із занесенням результатів до таблиці:

Тип політико-правового режиму	Спільне у взаємодії права та влади	Відмінне у взаємодії права та влади

Основні інформаційні джерела

1. Актуальні проблеми філософії права. Робоча програма навчальної дисципліни / Укладачі: В. М. Кравець, М. В. Костицький, О.О. Бандура, О.І. Гвоздік, Ю. С. Симон, О. В. Павлишин, І.М. Кондратьєв, Р.М. Шевчук. К. : Нац. акад. внутр. справ, 2018. – 68 с.

2. Александрова О.С., Горбань О.В., Мартич Р.В. Філософія права: Навчально-методичний посібник. – Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. – 126 с.

3. Андреєв Д. В., Вовк В. М., Івченко Ю. В, Павлишин О. В. Філософія права: актуальні проблеми та сучасні інтерпретації. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ: НАВС, 2013. 224 с.

4. Антропология права : навч. посіб. / В.І. Кушерець, В.М. Кравець, С.О. Мосьондз, О.В. Павлишин [та ін.] ; за ред. В. І. Кушереця. – К. : Знання України, 2011. – 223 с.

5. Нерсесянц В.С. Философия права: учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Норма, 2009. – 848 с.

6. Філософія права: Навч. посіб. / О.О.Бандура, С.А.Бублик, М.Л.Заїнчковський та ін.; за заг. ред. М.В.Костицького та Б.Ф.Чміля. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 336 с.

7. Філософія права: Навч. посіб. / О.Г.Данільян, Л.Д.Байрачна, С.І.Максимов та ін.; за заг. ред. О.Г.Данільяна. – Х.: Прапор, 2017. – 272 с.

8. Філософія права: Навч.-метод. посіб. / О.О.Бандура, В.М.Вовк, М.В.Костицький, Ю.С.Симон та ін.; За ред. акад. М.В.Костицького. – К.: КНУВС, 2007. – 160 с.

9. Філософія права / За ред Дж. Фейнберга. – К. : “Основи”, 2007. – 1256 с.

10. Філософія права. Робоча програма навчальної дисципліни (спеціальність «Правоохоронна діяльність» 262) / Укладачі: В. М. Кравець, М. В. Костицький, Ю. С. Симон, О. В. Павлишин, Р.М. Шевчук. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2019. – 67 с.

11. Програмний продукт «Мультимедійний посібник «Філософія права» / М.В. Костицький, В.М. Кравець, О.В. Павлишин та ін., К.: НАВС, 2013, 2013. Свідоцтво № 48094 (зареєстр. 28.02.2013)

https://arm.naiuu.kiev.ua/books/mnp_fil_prava/index.htm

12. Програмний продукт «Мультимедійний підручник «Філософія права» / М.В. Костицький, В.М. Кравець, О.В. Павлишин, Ю.С. Симон та ін., К.: НАВС, 2014. Свідоцтво № 53374 (зареєстр. 29.01.2014); https://arm.naiiau.kiev.ua/books/fil_prava_pidr/index.htm

13. Програмний продукт “Мультимедійний навчальний посібник “Філософія” / М.В. Костицький, В.М. Кравець, О.В. Павлишин, Ю.С. Симон та ін.), К.: НАВС, 2017. Свідоцтво № 72043 (за реєстр. 18.05.2017); <https://arm.naiiau.kiev.ua/books/filosofia-30012017/index.html>

14. Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Філософія» / В.М. Кравець, О.В. Павлишин, Ю.С. Симон та ін. К.: НАВС, 2020. Свідоцтво № 100890 від 24.11.2020 р. Режим доступу: <http://elar.naiiau.kiev.ua/handle/123456789/18247>

15. Електронні презентації з навчальної дисципліни «Філософія» / В.М. Кравець, О.В. Павлишин, Ю.С. Симон та ін. К.: НАВС, 2020. Свідоцтво № 100891 від 24.11.2020 р. Режим доступу: <http://elar.naiiau.kiev.ua/handle/123456789/18246>

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни:

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійний проєктор, комп’ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика спрямована на виконання поставленої мети та завдань. Вона ґрунтується на принципах взаємоповаги, доброзичливості, академічній доброчесності, відповідальності, комунікації для формування фахових компетентностей та духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми, здійснення філософського осмислення актуальних правових проблем сучасності, усвідомлення свого місця і ролі у суспільстві, визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, сутність людини, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах.

<https://okop.naiiau.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.naiiau.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи.

Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати соціально-правові явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер та рівень відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні науково-практичних проблем;
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)							Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів	
Max 60%							екзамен		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Самостійна робота	40 %	100 %
7	8	7	7	7	7	7	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення дисципліни

Силабус схвалено на засіданні кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ
протокол від 04 березня 2021 року, № 14

Завідувач кафедри філософії права
та юридичної логіки

Віталій КРАВЕЦЬ

Підписи авторів силабусу:

Віталій КРАВЕЦЬ

Олег БАНДУРА